

Dansk Juletræsdyrkerforenings årsberetning for 2004

Af Kaj Østergård, Bent K. Christensen, Henrik Mainz og Jan Jürgensen

Denne årsberetning gør rede for Dansk Juletræsdyrkerforenings aktiviteter i 2004. Beretningen er udarbejdet af sekretariatet, og skal ses som et supplement til bestyrelsens beretning, der bliver fremlagt på generalforsamlingen.

På det politiske plan har der i 2004 været mange emner. Skovloven og Landbrugsloven er der – set i relation til vores branche – ikke sket de store ændringer med, men året har stået i afkoblingens tegn. Foreningen har anvendt mange ressourcer på ændringen af landbrugets støtteordning, og det endelige resultat må betegnes som tilfredsstillende. Fremtiden må så vise, om administrationen af de indgåede aftaler lever op til samme ånd og tanke, som forhandlingerne er gennemført i. På afsætningsiden bød året på både sorger og glæder. Afslutningen på sæsonen var god. Der blev udsolgt, og det blev klart for alle, at vendepunktet i markedet nu er på vej. Sorgerne var priser og sorteringer. Det lykkedes ikke at få bedre priser, og de helt urimelige sorteringskriterier samt omdøbning af kvalitetsklasser fortsatte med uformindsket styrke. En del opkøbere indførte en ny klasse – 4. klasse – og det har kostet branchen mange, mange penge.

På dyrkningssiden fortsatte bestræbelserne på at opnå off label godkendelse af de planteværnsmidler, branchen har behov for, samt udvikle og sikre, at produktionsmetoderne går i den rigtige miljømæssige retning. Man må dog ikke glemme, at bæredygtighed også indebærer et økonomisk og socialt aspekt.

Formål:

Foreningens formål er – i samarbejde med Dansk Skovforening – at fremme afsætningen af pyntegrønt (juletræer og klippegrønt).

Amalievej 20

1875 Frederiksberg C

Tlf. 3324 2455 Fax 3326 0196

www.ps-xmastree.dk

Organisatoriske forhold

Bestyrelsen

Dansk Juletræsdyrkerforening bliver ledet af en bestyrelse, som består af følgende 10 personer:

BESTYRELSEN

Indvalgt

Gårdejer Henrik Nissen, (formand), Toftlund, Aabenraa	1998
Godsejer Johan Scheel, (næstformand) Ryegaard Skov- og Landbrug, Kirke Såby	1998
Juletræsproducent Lars Vittrup-Pedersen, (næstformand) Christiansfeld	2001
Juletræsproducent Anni Skov, Holdflod, Vildbjerg	2001
Godsejer Bernt Johan Collet, Lundbygaard Gods	2003
Godsforvalter Bo Jung, Mølleskoven med flere, Store Merløse	1999
Skovrider Finn Jacobsen, Langesø Skovbrug	1984
Skovrider Michael Glud, Hedeselskabet, Fårvang	1997
Juletræsproducent Poul Nicholaisen, Horsens	2002

Godsejer og Advokat Peter de Neergaard, Lorup Skovdistrikt, Sorø er "født" medlem af bestyrelsen som repræsentant for Dansk Skovforening.

Bestyrelsen er herudover suppleret med følgende to observatører:

Forstfuldmægtig Claus Rasmussen, Skov- & Naturstyrelsen

Seniorforsker Ulrik Bräuner Nielsen, Skov & Landskab.

Dansk Juletræsdyrkerforening – den rene rådgivning

betydet rydning af store arealer, og dette påvirker naturligvis også kontingentgrundlaget.

ERFA-grupper

Der er i dag 21 ERFA-grupper tilsluttet foreningen. Alle er nu fuldt funktionsdygtige, og gruppernes medlemmer udtrykker generel tilfredshed med udbyttet.

Sekretariatet bliver løbende kontaktet af medlemmer, der ønsker at komme med i en ERFA-gruppe. Hensigten er derfor, at der igen i 2005 skal ske en strukturering af foreningens ERFA-grupper, så alle medlemmer, som ønsker det, kan få glæde af at deltage i dette udbytterige og vigtige arbejde.

Sekretariatet har som målsætning minimum én gang årligt at deltage i et møde hos den enkelte gruppe, og princippet er, at den enkelte gruppe faktisk har ret til et årligt besøg fra en af de faglige medarbejdere.

Fællesområdet

Branchepolitiske arbejde

Arbejdet har været koncentreret om de nye regler for landbrugsstøtte, der får virkning fra 2005. Foreningen har haft møder på alle niveauer i Fødevareministeriet, og har taget del i udformningen af regelsættet, så producenterne interesser er varetaget bedst muligt. I dette arbejde har vi haft tæt kontakt til såvel landbrugets som gartneriets organisationer. Samtidigt har foreningen fortsat overvåget og indgået i dialog om ændringer i love, bekendtgørelser og lignende, så producenterne vilkår bliver tilgodeset.

Traditionen tro udkom PS Nåledrys 4 gange i 2004. Nyhedsbrevet Korte Meddelelser kom ca. hver anden uge, men mange medlemmer modtager ikke længere det velkendte grønne format. Fax og e-mail vinder frem som metoder for at spare porto.

Tidsskrifter

Traditionen tro udkom magasinet PS Nåledrys 4 gange i 2004. Indholdet i bladet favner vidt, og hensigten er at være forum for debat og formidling af ny viden i branchen. Det skal vel at mærke ske på et forståeligt dansk og præsentert i en appetitlig form. Der er nemlig ingen grund til at binde mange ressourcer i et medlemsblad, hvis ikke det bliver læst.

27 numre af Korte Meddelelser blev det til i 2004. Det svarer til, at der kom et nyt nummer hver 14. dag, men ikke nødvendigvis længere i den velkendte grønne form. Fra 1. marts 2004 faldt bladportostøtten væk, og i forlængelse af det, besluttede bestyrelsen, at

medlemmerne nu fremover selv skal betale portoen for Korte Meddelelser, hvis de ønsker at modtage nyhedsbrevet i trykt form med posten. Ved udsendelse via fax eller e-mail er der fortsat ingen ekstra omkostninger. Denne ændring har bundet mange ressourcer i sekretariatet og kræver fortsat megen administration. Det gælder eksempelvis fakturering af porto og ændring af e-mail adresser, hvor det enkelte medlem pludseligt oplever, at man ikke længere får Korte Meddelelser, fordi man har fået ny elektronisk adresse.

Foreningen har brugt mange kræfter på arbejdet med de nye regler for landbrugsstøtte.

www.ps-xmastree.dk

Så er du altid up-to-date!

FÅ DIT EGET PASSWORD

Dansk Juletræsdyrkerforening – den rene rådgivning

På Langesø-messen deltog foreningen med den traditionelle stand lige ved indgangen til messeområdet. Her og på den faglige bustur blev foreningens arbejde præsenteret. Igen i år deltog bestyrelsen i bemanningen af standen, så medlemmerne har mulighed for at komme i direkte dialog med de folkevalgte."

Foreningens hjemmeside

Hjemmesiden med adressen www.ps-xmas-tree.dk blev for 4 år siden ændret i en mere medlemsorienteret retning. Trafikken på hjemmesiden har siden været støt stigende, og i dag bruger mere end 50% af medlemmerne jævnligt siden. Mange medlemmer har også valgt at få et gratis password, så de har fri adgang til den særlige medlemsdel.

Teknologien fortsætter sin udvikling, og hjemmesider bliver et mere og mere udbredt medie. Af den grund er der planlagt en revision af hjemmesiden i begyndelsen af det nye år, så den kan blive opdateret til et tidssvarende stadium. Samtidig vil mulighederne for at holde hjemmesiden ajour blive væsentligt forbedret med mulighed for hurtigere opdateringer og etablering af nye interaktive funktioner.

Langesø-messen

Foreningens deltagelse på denne vigtige messe har ikke ændret sig fra tidligere år. Foreningen har fortsat sin egen stand på messen, men er samtidig med i udstillingen om Original Nordmann, valg af året juletræ samt deltager på en række faglige punkter på busturen i marken.

PR og presse

I lighed med tidligere år har kontakten til både trykte og elektroniske medier været god. Via pressemeddelelser og vores formidling på foreningens hjemmeside har vi op-

nået en god dækning i den løbende debat indenfor brancherelevante spørgsmål.

I praksis er Dansk Juletræsdyrkerforening en organisation, der altid bliver spurgt, når pressen ønsker yderligere information; både med hensyn til faktuelle oplysninger, men også for at komme i kontakt med producenter med henblik på at møde holdninger og skabe en fængende billedflade i indlægget.

Igen i 2004 kørte Danmarks Naturfredningsforening en noget forstærket kampagne mod nordmannsgran juletræer. I den forbindelse blev der slået meget på forbruget af pesticider og kunstgødning. Som de tidligere år var det egentlige mål med Naturfredningsforeningens negative kampagne at skabe politisk vilje til at forbyde juletræsproduktion i Danmarks skove. Det overordnede mål er, at det skal være forbudt at bruge gødning og bekæmpelsesmidler i skovene. Af den grund bliver juletræerne bragt i fokus.

Vi valgte i 2004 at tage kraftigt til genmæle overfor det forvrængede billede som Danmarks Naturfredningsforening forsøger at tegne. Skov & Landskab holdt pressekonference med emnet, og det gav værdifulde indslag i medierne. Ligeledes holdt vi selv en pressekonference på Ryegaard, hvilket også gav nogen medieomtale. Desværre må vi konstatere, at Danmarks Naturfredningsforening - mod bedre vidende og i modstrid med faktuelle oplysninger - satte deres hovedangreb ind efter disse pressekonferen-

cer. Konklusionen må være, at man således ønsker en følelsesladet frem for saglig debat. I det kommende år vil vi fortsætte den nuværende linie. Allerhelst vil vi dog have en dialog med Danmarks Naturfredningsforening, så vi sammen kan skabe en udvikling for branchen, men fra Naturfredningsforeningens side har man hidtil ikke ønsket at deltage i en dialog på et fagligt grundlag.

Internationale kontakter

De tyske producenter har de senere år arbejdet for en større organisering. Dansk Juletræsdyrkerforening har etableret et tættere samarbejde med producentorganisationen i Schleswig - Holstein, da denne organisation minder noget om den danske, men med væsentligt færre medlemmer. Vi har indledt systematiske orienteringer om priser og afsætning, men ikke noget formaliseret samarbejde.

I bestræbelserne på at samle de tyske producenter, afholder tyskerne nu et årsmøde for de 10 regionale juletræsdyrkerforeninger. Ved mødet i Kassel i begyndelsen af februar var vi inviteret, og havde der lejlighed til at drøfte en fælles optræden overfor kæderne og de større tyske grossister.

På det nordiske plan er der for flere år siden etableret et formaliseret samarbejde, og dette er udbygget i løbet af 2004. Vi er således med ved arrangementer, ligesom vi deltager i debatter og følgegrupper omkring norske forskningsprojekter. Tilsvarende har vi

Dansk Juletræsdyrkerforening – den rene rådgivning

Markvandringer og sorteringsmøder for henholdsvis juletræer og pyntegrønt er 3 vigtige ydelser fra foreningen →

kontakt og samarbejdsaftale med den finske organisation. I Sverige findes ingen organisation, men her søger særligt de dansk uddannede funktionærer i det sydlige Sverige naturligt dialog med foreningen.

Den Europæiske Forening har kørt på vågeblus i 2004. Således blev det planlagte årsmøde i Polen aflyst, og der har ikke været afholdt mere end 1 møde, som ikke tilførte os noget nyt.

Samarbejdspartnere

Den store fusion mellem Forskningscenteret for Skov & Landskab, Skovskolen og Landbohøjskolen er nu på plads under det nye navn Skov & Landskab. Foreningen har et tæt og frugtbart samarbejde med denne institution, og der afholdes systematiske møder.

Danmarks JordbrugsForskning ser ligeledes forskningsmæssige muligheder i branchen, og navnlig afdelingerne i Flakkebjerg og Aarslev har nu henvendelser til sekretariatet og Produktionsafgiftsfonden. Danmarks JordbrugsForskning er også underlagt krav om besparelser, og vi kan derfor frygte, at der ikke fremover vil være personer ansat, der interesserer sig for vores område.

Samarbejdet med Skov- og Naturstyrelsen er intensiveret og udbytterigt. I styrelsen foregår der indenfor pyntegrøntområdet en række aktiviteter, som resten af branchen kan nyde godt af. Den overordnede statslige beslutning om at udfase pesticiderne på statens arealer,

har givet statsskovdistrikterne nogle meget store udfordringer. De landvindinger, der sker på dette område, vil imidlertid komme hele erhvervet til gode. Branchen bør være glad for, at der fortsat bliver produceret juletræer og klippegrønt i statsskovene, så de lovforvaltende myndigheder kender produktionen til bunds. Med Miljøstyrelsen har vi ligeledes intensiveret arbejdet i forbindelse med vore off label ansøgninger, og vi har herigennem et godt netværk til debatten om pesticiderne. Deltaelse i følgegrupper for forskningsprojekter giver indblik i styrelsens administration og er med til at etablere et udbytterigt netværk. Herkomstkontrollen og certificering af frøimporter har stor betydning for producenterne, og vi har debatteret dette emne med Plantedirektoratet. Imidlertid har direktoratet ikke international hjemmel til at blande sig i andre landes kontrol. Selv om der har været møder mellem georgiske og danske myndigheder, har det ikke ændret på kontrolproceduren. En større sikkerhed om frøets herkomst er et stærkt ønske fra producenterne side, men i praksis er det vanskeligt. Vi arbejder videre med sagen, og der er etableret et godt samarbejde med de betydende frøhandlere, hvoraf nogle har samme målsætning som Dansk Juletræsdyrkerforening.

Juridiske sager

Som sædvanligt er foreningen flere gange i løbet af året blevet kontaktet i forbindelse

med retslige tvister indenfor branchens område. Vi har således været retslig udpeget skønsmænd i 3 sager. Hertil kommer et antal sager, som har fundet en løsning uden indblanding af domstolene.

Herudover bliver foreningen i stigende omfang brugt til vurdering af ejendommens handelspris i forbindelse med salg eller ved ejendommens overgang til selskabsform.

I 2004 har vi mærket en markant stigning i interessen for forpagtninger. Det har især været forpagtninger af tilplantede arealer, hvor træerne er ca. 1 meter høje. Denne interesse vidner om, at mange tror, der bliver mangel på juletræer i de kommende år.

Investeringsprojekter

Igennem de sidste 20 år har der fra tid til anden været etableret investeringsprojekter omkring dyrkning af juletræer. Projekterne har været udbudt i såvel Danmark som andre europæiske lande. Nogle af projekterne er gået godt, men mange er endt med røde tal hos investorerne.

Foreningen bliver i stigende grad kontaktet af den personkreds, der etablerer projekterne, og vi har valgt den politik at gå i en positiv dialog med projektudbyderne. Vores mål med denne dialog er, at prospektmaterialet skal blive så objektivt og retvisende som muligt, så investorerne får reel baggrundsviden til vurdering af, om man skal gå med eller lade være. Igennem denne aktivi-

Dansk Juletræsdyrkerforening – den rene rådgivning

Desværre var tilslutningen til årets sorteringsmøder om pyntegrønt så ringe, så det er nødvendigt at finde en anden form, hvis møderne skal fortsætte."

tet får vi megen indsigt i de enkelte projekter, og herigennem kan vi rådgive de af vores medlemmer, der påtænker investering.

Dyrkningsområdet

Temadage

I marts måned blev sammen med Skov & Landskab holdt 5 temadage under overskriften "Dyrk lige de juletræer". Dagene er blevet gennemført med økonomisk støtte fra Produktionsafgiftsfonden for Juletræer og Pyntegrønt, og interessen var meget stor med omkring 350 deltagere.

Ved planlægning af møderne bliver der lagt vægt på, at emnerne er aktuelle og dækker bredt indenfor dyrkningen af nordmannsgran og nobilis. Følgende emner var således på programmet: status for tilladte planteværnsmidler, behandlingshyppighed, certificering, turbostart i nordmannsgran, flydende gødninger, erfaringer med røde nåle, vækstregulering, saneringsklip i nobilis samt markedsforventninger for sæsonen 2004.

Markvandring

I maj måned blev der holdt 4 markvandringene hos henholdsvis Flemming Christensen, Støvring, Lars Vittrup-Petersen, Christiansfeld, Laurits Møller Larsen, Ringe og Lundbygaard Skovdistrikt på Sjælland. Interessen for at deltage i markvandringerne

var meget stor, og ca. 320 medlemmer deltog. Markvandringerne giver mulighed for at møde andre producenter og kollegaer og diskutere dyrkningsmæssige emner.

Punkterne hos de enkelte værter spændte bredt over forskellige emner, og der blev lagt vægt på, at det er dyrkningsformer og problemer i dyrkningen på de enkelte ejendomme, der bliver taget op til debat. Af eksempler på emner kan nævnes: effekt af minimidler, anlæg af 1. og 2. generations kulturer i nordmannsgran, plantningssystemer, mellemafgrøder, gødskning, tynding og klip i nobilis, tiltag til optimering af udbytte, skadedyr og opmærkning i "Original Nordmann" sorteringen.

Planteværnsmidler

Foreningen har løbende en dialog med myndigheder og kemikalieproducenter, hvor vi gensidigt holder hinanden underrettet om udviklingen i anvendelse af planteværnsmidler; herunder også om brugen af nye midler indenfor landbruget.

De gammelkendte jordmidler Simazin, Inter-Terbuthylazin og Diuron er stadig under revidering, men forventningen er, at de indenfor få år ikke længere må anvendes indenfor juletræsdyrkning. Afløsningen for dem er dog godt på vej med produkter som MaisTer, Titus, Ally og Gratil, der alle er off-label godkendt. Erfaringerne med Ally og Gratil viser desværre, at brugen af Ally under visse for-

hold har givet gulfarvninger af nåle og nåletab. Nogle steder ser man også knopskader, som viser sig året efter ved manglende udspring eller spinkle og korte skud. Årsagen til mange af disse gulfarvninger er blevet klarlagt. Ally bør dog kun anvendes i kulturer, hvor træerne er i god vækst og ved udbringning på et tidligt tidspunkt inden knopbrydning.

Off-label

Begrebet off-label og de særlige ansvarsforhold, der gør sig gældende for denne godkendelse, er nu ved at være alment kendt blandt producenter af juletræer og pyntegrønt.

I 2004 blev yderligere 2 navne føjet til listen over off-label godkendte midler til brug i juletræer. Det drejer sig om produkterne Titus og MaisTer. Forventningen er dog, at handelsproduktet MaisTer vil få en kort levetid som godkendt til juletræer. Bayer, der fremstiller produktet, arbejder nemlig på at opnå en almen godkendelse af et identisk handelsprodukt ved navn Logo. Når denne godkendelse er på plads, må man forvente, at Miljøstyrelsen trækker off-label tilladelsen for handelsproduktet MaisTer tilbage. Set fra producenternes synspunkt er det glædeligt, at kemikalieproducenterne nu begynder at arbejde på at opnå almene godkendelser af produkter til juletræer og pyntegrønt.

Dansk Juletræsdyrkerforening – den rene rådgivning

Gødning

Kvælstofnormen er fortsat på 75 kg N/ha på hovedparten af arealer med juletræer og pyntegrønt, dog 100 kg N/ha på grovsandede jorder (JB 1 og 3). Har man en stor andel af salgbar træer er denne kvælstofmængde ikke tilstrækkelig, og det er ikke muligt at "hente" en ekstra mængde i yngre kulturer. Branchen efterlyser derfor en mere smidig ordning, hvor det bliver muligt at foretage en udligning af kvælstofkvoten over en omdrift specielt i juletræer.

Som et nyt tiltag indenfor gødning blev der i 2004 markedsført en række bladgødninger. Flere producenter har med god effekt anvendt disse produkter til afhjælpning af specifikke farveproblemer. Konceptet med bladgødninger rummer mulighed for at levere bestemte næringsstoffer direkte på nålene, så man ikke bliver begrænset af jordbundsforhold og væskestrømme i træet.

Generelt konsulentarbejde

Telefonen er et vigtigt redskab i det daglige arbejde, men flere og flere bruger også e-mail til lige at sende et spørgsmål, når der er tid og måske vedhæfte et par fotos, som beskriver problemstillingen.

Mange medlemmer ønsker også et egentlig konsulentbesøg på ejendommen, og behovet kan spænde over emner som tilplantningsplaner, udarbejdelse af gødnings- og sprøjteplaner, højde- og bredderegulering, opståede

Sorteringsmøder for juletræer

Der blev i 2004 afholdt 5 sorteringsmøder med god tilslutning overalt. Møderne blev holdt på Sjælland i Stenstrup Skov ved Sorø, på Fyn på Rugballegaard og i Jylland ved Ravnbjerg-Højstrup Skovbrug, hos Salten Langsø Skovdistrikt og ved Bredal Planteskole. Temaet på årets møder var demonstration af den nye Original Nordmann sortering, som foreningen fremover anbefaler. Endelig blev der holdt et kombineret sorteringsmøde på Bornholm, hvor både juletræer og klippegrønt blev diskuteret.

Prisstatistik

Prisstatistikken for 2004 baserer sig på lidt færre træer end i 2003, men er med en samlet mængde på 1,8 million træer og lidt over 2.000 tons grønt repræsentativ for de afsatte mængder. Desværre viser den et fald på 4 kroner i den gennemsnitlige pris for alle juletræer fra 50 kr. i 2003 til 46 kr./træ i 2004. Den forventede pristigning på træerne kom således desværre ikke i 2004.

Andelen af små træer i statistikken er steget med 300%, og det viser, at mange kulturer er blevet ryddet for fremover at kunne opnå landbrugsstøtte.

For klippegrønt er prisudviklingen rolig. Der er dog et tale om svagt faldende priser; fortrinsvis forårsaget af de mange selvklippartier, der trækker gennemsnitsprisen nedad.

skader i kulturer, eventuel maskinudnyttelse, erstatninger, værdifastsættelse af kulturer og meget mere.

Afsætningsområdet

Sorteringsmøder for klippegrønt

Der blev i 2004 holdt to sorteringsmøder for klippegrønt dels på Sjælland på Næsbyholm i samarbejde med skovfoged Morten Nedergaard og dels i Jylland ved Hedeselskabets Handelsafdelings salgskontor i Viborg. Begge møder gav anledning til en god debat om mulighederne i klippegrøntmarkedet for den kommende sæson. Samtidig må det konkluderes, at det samlede fremmøde på disse møder er for lille, og ikke står mål med anstrengelserne. Det er derfor nødvendigt at finde en ny form at gennemføre disse møder på, hvis der fortsat skal være et udbytte for deltagerne.

Handelsaftaler

Der har som sædvanligt været stor efterspørgsel på foreningens standardkontrakter og følgesedler. Foreningen opdaterer løbende disse formularer, så de er i overensstemmelse med gældende lovgivning. Selv om mange bruger formularerne, burde endnu flere gøre det. Desværre ser vi hvert eneste år, at reklamationerne i vid udstrækning opstår, fordi der er uenighed om, hvad der er blevet aftalt.

Handelsbistand

I forbindelse med handel kontakter mange sekretariatet telefonisk. Nogle vælger dog også lokalt at blive bistået af en faglig medarbejder fra foreningen, så handelen bliver gennemført på bedst mulig vis, betingelserne er i orden og reklamationer undgået.

Markedsovervågning

Gennem sit kontaktnet i de fleste andre lande i Europa har foreningen en tæt føling

Dansk Juletræsdyrkerforening – den rene rådgivning

med markedsudvikling for klippegrønt og juletræer. Tidligt i 2004 var vi opmærksomme på udviklingen af kædeområdet i Tyskland, og informerede vores medlemmer om dette markeds forsøg på at købe en stor mængde træer af meget dårlig kvalitet til meget lav pris.

Som sædvanligt har vi i december måned rejst rundt til de forskellige hovedmarkeder for at se, hvordan vores varer bliver modtaget af forbrugerne samt måle temperaturen på handelen. Det giver os vigtige informationer om priser og salgstal med mere, som vi har brug for i den daglige rådgivning af vores medlemmer i den øvrige del af året. I 2004 blev markederne i Tyskland, Holland, Østrig, Sverige, Norge og Polen overvåget.

Reklamationer

Foreningen har været inddraget i en række reklamationssager, og flere har været ganske omfattende. Ved foreningens mellemkomst har de fleste nu fundet en rimelig løsning, men enkelte er endnu uafklarede.

Næsten alle sager opstår, fordi der bliver uenighed om aftalegrundlaget. Derfor må vi igen og igen opfordre medlemmerne til at skrive en fyldestgørende kontrakt. På samme måde kan grundigt udfyldte følgesedler også forhindre mange tvister.

Original Nordmann varemærket

2004 blev året, hvor Original Nordmann sorteringen for alvor blev markedsført. I forbindelse med sorteringsmøderne blev det demonstreret, hvad sorteringen står for. Fra indberetningerne til årets prisstatistik er det glædeligt at se, at mange af vores medlemmer har solgt deres juletræer efter denne metode. Generelt har der været stor opbakning om varemærketanken, og Original Nordmann er i dag et gennearbejdet og fuldt integreret element i den danske juletræbranche – og samtidig kendt i det meste af Europa. Derfor er det af stor betydning, at den officielle røde etiket i bredest muligt omfang vil blive anvendt af det danske eksportled.

Afsætningsprojektet i Tyskland og Østrig

Foreningen har fortsat ledet Original Nordmann kampagnen i det tysktalende område i Europa. Kampagnen har i 2004 ændret fokus fra at forøge salget af nordmannsgran generelt til at give eksportfirmaerne mulighed for at differentiere prisen på nordmannsgran. Hensigten er, at Original Nordmann træer skal kunne indbringe en højere gennemsnitspris end almindelige nordmannsgraner, som kan produceres i hele Europa. Generelt er kampagnen forløbet tilfredsstillende med det mål at cementere Original

Prisen vendte ikke i 2004. Som et samlet gennemsnit for alle indberettede træer faldt den med 4 kr. fra 50 til 46 kr. pr. solgt træ!

Nordmann som det eneste reelle varemærke for juletræer. Arbejdet er sket gennem deltagelse på messer i både Danmark og Tyskland, ligesom der er gennemført flere aktioner i Tyskland, hvoraf havneaktionen i Hamborg Havn nok er den mest kendte. En kampagne om juletræstraditioner til søs har dog også været på plakaten i år. Kampagnen har i 2004 skabt over 40 millioner mediekontakter til tyske forbrugere, som derfor i større og større udstrækning bliver bekendt med varemærket Original Nordmann.

Afsætningsprojektet i Polen

Der er foretaget en intens bearbejdning af medierne i hele Polen efter samme koncept, som har givet gode resultater i Tyskland. Det polske kendskab til nordmannsgran som træart er vokset markant, siden kampagnearbejdet begyndte. Det har givet nordmannsgranen øgede markedsandele, og trods landets egenproduktion, er Polen i dag afhængig af importerede nordmannsgraner fra Danmark. Forventningen er dog, at det afsætningsfremmende arbejde i Polen bliver indstillet i 2005 på grund af reducerede midler i Produktionsafgiftsfonden.

Sæsonen 2004

Generel vurdering

Primo januar 2004 var der rimelig optimisme, for handelen året før var gået godt. Der var forventninger om prisstigninger især for de mindre træer.

Imidlertid skete der det, at et enkelt grossistfirma afgav tilbud til udenlandske kunder og vel at mærke til samme priser som i 2003. Dette gav nogen debat, men desværre var andre eksportører hurtige til at følge linien op med yderligere tilbud om uændrede priser eller kun stigende priser på små træer op til 1,75. Dette var uheldigt for hele branchen, og fra Dansk Juletræsdyrkerforenings side havde vi forud vurderet, at der både var plads og villighed til at give højere priser.

Debatten medførte, at man blandt eksportører udtalte, at man kunne få prisstigninger – ikke over prisen, men gennem en mere lempelig sortering. En hel del eksportører var enige med foreningen i, at omdøbning af sorteringsklasserne var et stort problem. Mærkningen gik i gang i juli og august, og i begyndelsen gik det gik rimeligt. Den nye ordning om landbrugsstøtte gav imidlertid anledning til usikkerhed, særligt for arealer der var planlagt til rydning i 2005 eller senere. Trods ret klare meldinger om positivt resultat af vores politiske arbejde, så producerne i ro og mag kunne afvikle juletræskulturerne, når disse var modne til høst, og efterfølgende få tildelt betalingsrettigheder, blev markedet usikkert. Indkøberne var ikke sene til at udnytte dette forhold. Udviklingen i handelen var altså rimelig positiv i starten, men med en undertone af usikkerhed omkring priser og påvirkningen fra landbrugsstøtteordningen. Som i de foregående 4 år gik handelen i stå i september og første halvdel af oktober. Isen i maven

smeltede hos mange producenter, og priserne begyndte at falde. Denne udvikling blev forstærket af, at der i Tyskland var en kamp mellem en af de store kæder og de tilknyttede stadehandlere. Den pris, kæden ville have stadehandlerne til at acceptere, var noget lavere end året før, og mange stadehandlere ville ikke være med. Imidlertid blev solidariteten blandt de tyske stadehandlere brudt ved denne kæde. Det medførte, at en enkelt af dem tog til Danmark og anmodede om flere hundrede tusinde træer ekstra, men til en urimelig lav pris i forhold til kvaliteten. Desværre gik danske eksportører med på dette, og nu blev det nødvendigt at definere en ny vare. Handelsnavnet blev "4. klasse", men i forhold til sorteringsreglementet var der reelt tale om minimum et uklassificeret træ. Handelsnavnet "4. klasse" havde kun til formål at overbevise producenterne om, at prisen på 22-28 kr./stk. var i orden. Det træge marked – for både juletræer og klippegrønt – holdt sig helt frem til slutnin-

gen af oktober. På dette tidspunkt kunne hverken købere eller sælgere vente længere, og afsætningen gled livligt. Desværre med et sorteringsniveau, der var faldet noget i forhold til juli/august. Der var dog positive udviklinger. Manglen på små træer op til ca. 1,85 meter var slået fast, og de steg lidt i pris. Samtidig viste det sig hurtigt i november, at foreningens prognoser om udbuddet holdt stik, og der var en stigende efterspørgsel på træer i hele november og december. Kulturerne blev derfor gennemgået flere gange for at finde tilstrækkeligt med træer. Afslutningen af sæsonen var derfor god for træerne. Der blev solgt helt i bund i Danmark, og heldigvis var der flere eksportører, der måtte melde udsolgt til de udenlandske forespørgsler, som kom i den sidste uges tid op til jul. Træerne kunne man dog finde hos andre eksportører, så det er ikke alle udenlandske købere, der har den klare opfattelse, at der næste år bliver mangel på træer. Ser vi på handelen i forbrugerleddet er det generelt vurderet for hele Europa gået godt.

Overalt er nordmannsgranens markedsandel vokset, og der blev solgt i bund. På flere markeder var der mangel på træer, og denne udvikling bør medføre, at vi får tidligere handler i 2005.

Juletræerne

Som tidligere nævnt var der mangel på træer op til ca. 1,80 meter. Alle partier af små træer har været nemme at afsætte til stigende priser, og trenden er meget sikker. Dette skal også ses i lyset af, at markederne – og navnlig de nyere markeder – efterspørger små træer i stigende omfang. Flere af de større eksportører oplever en udvikling i retning af, at halvdelen af deres samlede mængde, er træer under 1,75 meter. For træer i højdeklassen 1,50-1,75 har der således også været en positiv udvikling. Træer over 2,00 meter har derimod haft det sværere. Sorteringen er, som tidligere nævnt, et tilbagevendende problem. Fortolkningen af sorteringsreglementet er – ligesom de seneste år – helt ude af trit med virkeligheden. Sorte-

Vi skal frem til, at der kun er to kvaliteter, fordi:

- Det vil gøre det mere gennemskueligt, hvad det er for en vare, vi sælger.
- Det bliver lettere at genkende varen, når den kommer på markedet i udlandet.
- Træerne ikke kan blive omdøbt på vej fra producent til forbruger.
- Producenten så kan få en fair pris, der som minimum dækker produktionsomkostningerne.

Dansk Juletræsdyrkerforening – den rene rådgivning

ringen har kun et formål: at skabe ugenomsigtighed i markedet og presse prisen hos producenterne.

Producenterne er samtidig for dårlige til at sige fra, eller er nervøse for ikke at få solgt, hvis man ikke accepterer de foretagne mærkninger, der generelt betragtes som skredet en hel kvalitetsklasse.

I begyndelsen af sæsonen blev der rettet lidt op på sorteringen, men senere faldt de fleste større eksportører tilbage til sidste års hårde sortering – og hertil kom indførelse af 4. klasses begrebet, der blot har gjort ondt værre. De store eksportører og producent-sammenslutninger bærer et stort ansvar for denne udvikling, der er meget uheldig for hele branchen. Den værste konsekvens er jo, at vi med usvigelig sikkerhed gør det vanskeligere for de gode kunder, studehandlernes, og samtidig hjælper kæderne til at få en stigende markedsandel. Herved er den onde cirkel forstærket, og erfaringen viser jo, at styrkeforholdet mellem de professionelle indkøbere fra kæderne og de danske eksportører er til ugunst for producenterne. For rødgran træerne har der været lyspunkter. Der har været mangel på træer, og priserne er steget betragtelig. Vi er nu i den situation, at producentprisen for rødgran er højere end prisen for uklassificerede nordmannsgran træer.

Klippegrønt

Markedet for nobilis klippegrønt har været stabilt, men det er oplevet noget forskelligt fra producent til producent. De store udbydere, som formår at fremstille en ensartet velsorteret vare, og samtidig kan levere med rimeligt kort varsel, har oplevet en god sæson. Derimod er der andre producenter, som har oplevet vanskeligheder med afsætningen. Endelig har mange af de små nobilisproducenter, med lokal afsætning til det danske hjemmemarked, oplevet en endog meget god sæson. Markedet led noget af klimaproblemer i oktober, og dette medførte stop i leverancerne. Det tager altid tid at få stoppet klipningen, og derfor opstod der i oktober en situation med temmelig store lagerpartier. Da disse efterhånden begyndte at blive betænkeligt gamle, blev de solgt under uret i Holland til meget lave priser. Det medførte uro på marked og rygtedannelse om, at nu gik alt grønt til Holland. Det efterslæb, der opstod på grund af det varme vejr, blev hos nogle producenter aldrig vundet ind igen.

Priserne på nobilis har stort set været som sidste år, men med en negativ udvikling på enkelte sorteringer. Vi har desværre producenter, der udbyder store mængder usorteret nobilis. Disse partier presser markedet. Imidlertid er der intet i markedet, som indikerer, at et prisfald skulle være nødvendigt, så det er simpelthen dårlig markedsadfærd fra nogle få udbydere, der er årsag til denne udvikling. Udviklingen på hjemmemarkedet er positiv. Der er et klart større forbrug af no-

bilis på kirkegårdene og i detailhandelen. For nordmannsgran klip har udviklingen været som de sidste fire år. Der har været rigelige mængder af klip fra resttræerne i juletræskulturerne, men med et lyspunkt: prima-varerne har oplevet en positiv udvikling med stigende priser.

Den stigende tendens til at anvende udenlandsk arbejdskraft til klipningen af grønt, giver mulighed for at bringe høstomkostningerne ned. Imidlertid har vi konstateret, at

disse reduktioner i omkostningerne, er anvendt til at sænke prisen. Det er en uheldig udvikling, idet vores markedsovervågning ikke viser tegn på, at der skulle være behov for prisreduktioner. Bortforpagtning af klippebevoksninger til udenlandske selskaber forstærker ligeledes denne negative tendens, for disse selskaber har via lavere omkostninger en konkurrencefordel ved salg af forarbejdede produkter på det tyske marked.

PETER SCHJØTTS Planteskole

Hedegårdvej 5, 7361 Ejstrupholm, tlf. 75 77 25 52, fax 75 77 31 34

Planter til: Pyntegrønt & juletræer, skov, læ & vildt.

Barrods- & dækrodsplanter

se fremtidens fordele på www.planteskole.dk

Til juletræsfældning

Brug denne maskine – skån dit helbred og bevar dit humør!

- Sparer dig for at stå på hovedet under arbejdet.
- Sparer dine lunger for en masse udstødningsgas.
- Du kan ikke komme til skade ved fældeprocessen.
- Let at bruge – fælder op til 400 træer i timen ved normalt tempo.
- Klipper træer op til 15 cm Ø afhængig af frostgrader.
- Robust og driftssikker – arbejder ved hydraulik.
- Klipper helt ved jorden – kniven tåler jord og sten. Skal ikke files.
- Leveres også med hydraulisk træk på hjulene.
- Kræver ikke besværligt sikkerhedstøj.
- 4-takts Honda motor 3 eller 5,5 hk – ren udstødning og god lyd-dæmpning.
- Minimale omkostninger til drift og vedligeholdelse.
- Maskinen er velegnet til fælleskøb.
- Tilfredse brugere har i år 2004 fældet ca. 5 millioner træer med vore maskiner.

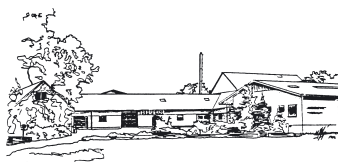

CE-mærket og brugsmodeibeskyttet.

Også god til skrottræer

Efter fældning af ca. 10.000 træer har du tjent maskinen ind ved sparet arbejds-løn og ved at sælge den stub du plejer at lade sidde i jorden – og med dit helbred i god behold!

Kom og prøv – lån en video – se vores hjemmeside

Fremstilling og salg:

JØRGEN JENSEN

Sønderbyen 1 · 9510 Arden · Tlf. 98 56 12 89
www.nordmanniana.dk

